

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/238/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714215250
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2017:5714215250.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti

N. T., nar.XX.XX.XXXX

Q. T., nar.XX.XX.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, deti rodičov, matky V. T., W. A.Y., T. W., nar.XX.X.XXXX a otca J. T., nar.XX.X.XXXX, spoločne trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti N. XX/XX, M., právne zastúpených JUDr. Vladimírom Kašubom, advokátom so sídlom v Martine, Holubyho 51, maloleté deti umiestnené v Detskom domove Necpaly, za účasti prokurátora, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin o nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a Občianskeho súdneho poriadku a o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi takto

r o z h o d o l :

Súd n a r i a d ť u j e nad maloletou N. T., nar.XX.XX.XXXX a nad maloletým Q. T., nar.XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť.

Maloletá N. T., nar.XX.XX.XXXX a maloletý Q. T., nar.XX.XX.XXXX
b u d ú u m i e s t n e n í do Detského domova Necpaly, Necpaly č. 44.

Účinnosť výkonu ústavnej starostlivosti súd z h o d n o t í v marci a v septembri každého kalendárneho roka.

Detský domov Necpaly p r e d l o ž í súdu správy o zverených maloletých deťoch, o ich zdravotnom stave, o ich vzdelávaní, o ich osobitných potrebách a o záujme rodičov vždy do 28.2. a 31.8. každého kalendárneho roka.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin p r e d l o ž í súdu správy o účinkoch opatrení na odstránenie dôvodov nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi a o možnostiach jej zrušenia alebo zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, do pestúnskej starostlivosti vždy do 31.1. a 31.7. každého kalendárneho roka.

Matka j e p o v i n n á platiť na maloletú N. T., nar.XX.XX.XXXX a na maloletého Q. T., nar.XX.XX.XXXX výživné vo výške po 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne počnúc dňom právoplatnosti rozsudku vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám Detského domova Necpaly, Necpaly č. 44 a k rukám ďalších zariadení, do ktorých budú maloleté deti premiestnené.

Otec j e p o v i n n ý platiť na maloletú N. T., nar.XX.XX.XXXX a na maloletého Q. T., nar.XX.XX.XXXX výživné vo výške po 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne počnúc dňom právoplatnosti rozsudku vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám Detského domova Necpaly, Necpaly č. 44 a k rukám ďalších zariadení, do ktorých budú maloleté deti premiestnené.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Návrhom osobne podaným tunajšiemu súdu dňa 24.9.2014 o 17,00 hod. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin žiadal nariadiť predbežné opatrenie podľa § 74 a § 75a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) a podľa § 73 ods. 2 písm. d) bod 1 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, mal. N. a mal. Q. umiestniť do Detského domova N. a zároveň žiadal o zahájenie konania o nariadenie ústavnej starostlivosti.

Uviedol, že deti pochádzajú zo vzťahu matky V. T. a otca J. T., ktorí uzatvorili manželstvo dňa XX.X.XXXX. Matka má ešte tri maloleté deti, ktoré pochádzajú z predchádzajúceho manželstva s Q. A., a to K., V. P. R.. Mal.

K. P. mal. V. boli zverené do spoločnej pestúnskej starostlivosti a nad mal. R. bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v Detskom domove N.. Deti evidujú na ich úrade od roku 2012 na základe anonymného podania o nedostatočnej starostlivosti zo strany rodičov. Rodinu monitorovali, neboli zistené nedostatky.

Dňa 24.9.2014 dostali oznámenie z Mestského úradu M., že v materskej škôlke sa nachádza mal. N., ktorá javí známky fyzického ublíženia. Na jej tele učiteľky zaznamenali početné modriny. Vykonali sociálny prieskum, pri ktorom bolo zistené, že v priestoroch škôlky sa nachádzajú obidvaja rodičia, príslušníci mestskej a štátnej polície, ktorí boli volaní pre agresivitu rodičov, najmä otca, ktorý sa na zamestnancov škôlky vyjadroval vulgárnym a útočným spôsobom. Bola prítomná záchranná služba, lekárka maloletú vyšetrla a zhodnotila jej zdravotný stav ako potrebný pre ďalšie odborné vyšetrenia v Univerzitnej nemocnici V., kde bola prevezená v sprievode ich pracovníčky. Následne ostala hospitalizovaná na detskom oddelení za účelom vyšetrení a pozorovania. Mal. Q. nejavil známky fyzického ublíženia a ostal v starostlivosti pedagogických zamestnancov materskej škôlky. Otec bol eskortovaný na výsluch na OO PZ M., kde sú s ním vykonávané procesné úkony. Matka javila známky požitia alkoholických nápojov, čo potvrdila vykonaná dychová skúška. Otec sa vyjadroval, že on ako otec si môže s deťmi robiť čo uzná za vhodné, on bitkou vychováva deti a je to jeho vec. Podľa informácií službukonajúcich policajtov otec použil ako výchovný prostriedok drevenú palicu (latu), ktorou mal. N. v ranných hodinách zbil, lebo bola drzá voči matke. Skontaktovali sa so starou matkou zo strany matky pani Ľ. W., ktorá im uviedla, že ona sa o deti starať nemôže a ani nechce, nech idú radšej do detského domova. V minulosti pri návšteve dcéry a detí na vlastné oči videla, že deti javia známky bitky, mali odtlačky prstov na tvári a zadku. Bála sa však ich otca a preto to nehlásila. Rodičia vo zvýšenej miere požívajú alkoholické nápoje. Dcére dohovárala, ale bezúspešne, ich vzťahy sú narušené, nevedela ani kedy uzatvorili manželstvo.

Pobyt detí v rodinnom prostredí nie je bezpečný, vážne ohrozuje ich zdravý fyzický, psychický a sociálny vývoj. Ide o rizikovú rodinu z pohľadu konania rodičov, ktorí svojim deťom hrubým spôsobom ubližujú. Nakoľko sa jedná o hraničnú situáciu, je potrebné urýchlene vykonať opatrenia na vyňatie maloletých detí z rodinného prostredia a je potrebné ich okamžité umiestnenie do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu. Celá situácia bola telefonicky konzultovaná s určeným úradom, ktorý určil zariadenie, kde majú byť maloleté deti T. umiestnené, a to Detský domov N..

K návrhu pripojil rodné listy maloletých detí, sobášny list rodičov a záznam zo sociálneho prieskumu u starej matky.

2. Po oboznámení sa s návrhom a s pripojenými listinnými dôkazmi súd dňa 25.9.2014 o 12,00 hod. vydal predbežné opatrenie, ktorým nariadil, aby maloleté deti N. a Q. boli odovzdané do dočasnej starostlivosti Detského domova N.. Maloleté deti boli prijaté dňa 25.9.2014 bez dokladov z dôvodu ohrozenia ich života a zdravia, pričom mal. N. bola prepustená z nemocnice v popoludňajších hodinách. Rodičia proti uzneseniu podali odvolanie, Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 8CoPom/3/2014-37 zo dňa 31.10.2014 uznesenie tunajšieho súdu potvrdil.

3. Uznesením zo dňa 20.11.2014 súd ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

4. Podaním zo dňa 16.12.2014 do konania v súlade s § 35 ods. 2 písm. e) O.s.p. vstúpila Okresná prokuratúra Martin.

5. Uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7NcC/20/2015 zo dňa 29.5.2015 súd rozhodol, že sudkyňa Mgr. Eva Marčeková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci, keď návrh podala sama z dôvodu hrubých útokov rodičov na jej osobu (čl. 153-155).

6. Kolízny opatrovník na pojednávaniach zotrval na návrhu s tým, že ústavná starostlivosť bude vykonávaná v Detskom domove N., ohľadne výživného navrhol rodičom uložiť povinnosť platiť minimálne výživné. Bytové pomery rodičov sa nezmenili, domácnosť je kompletne zariadená, čistota a hygiena v čase sociálneho prieskumu bola na požadovanej úrovni. Na otca bol vydaný trestný rozkaz za vinného z prečinu ublíženia na zdraví, ktorý mal spáchať na mal. N.. Otec si občasne privyrába ako taxikár a uviedol im, že si zarobí 400 Eur mesačne. Mesto V. eviduje pohľadávku na miestnom poplatku za komunálny odpad a úrad práce vo vzťahu k matke za neoprávnené poberanie prídavkov na dieťa. Zisťovali názor maloletých detí v detskom domove dňa 30.4.2015 za prítomnosti psychologičky domova. Mal. N. na otázku ohľadne otca reagovala, že je zlý, veľmi ju bije, na bábike ukázala capnutie po zadočku, povie jej vždy iba N., nie N., ale Q. povie Q.. Osobný kontakt od umiestnenia v profi rodine je s rodičmi raz za mesiac, rodičia odmietajú spoznať túto rodinu, možnosť im bola viackrát ponúknutá. Snažili sa spolupracovať s rodičmi, už v domácnosti začali vyhrážky zo strany otca a celá spolupráca bola iba o vyhrázaní, išlo to až do súkromia. Aj ústredie doporučilo rodičom spolupracovať s úradom, s detským domovom a s ostatnými zainteresovanými orgánmi a v prvom rade sú to rodičia, ktorí musia iniciovať riešenie vzniknutej situácie. Navrhol podobne ako právna zástupkyňa rodičov na pojednávaní dňa 7.4.2015 vypracovanie znaleckého dokazovania, ktorý by charakterizoval osobnosť rodičov, aj vo vzťahu k maloletým deťom, schopnosť starať sa o tieto a či udalosť zo dňa 24.9.2014 bola udalosťou náhodnou alebo je možné predpokladať, že vychádza z osobnosti otca a z jeho povahy. Pokiaľ otca znervózňuje odvrávanie detí, neposlušnosť, vzdorovitosť (typické správanie detí aj v iných rodinách) a rieši to fyzickým násilím, je dosť pravdepodobné, že by v tom pokračoval naďalej. Umocňuje to i fakt, že matka pre nich nepredstavuje žiadnu záruku ochrany detí pred agresívnymi prejavmi otca, plne sa podriaďuje jeho pokynom, sama z vlastnej iniciatívy nekontaktuje deti v domove. Štýl rodinnej výchovy maloletých detí v rannom detstve zásadne formuje ich osobnostné rysy a je preto v ich záujme, aby vyrastali v stabilnom prostredí, ktoré uspokojí ich potreby bezpečia, istoty, emocionálnej pozitívnej atmosféry a zabezpečí zdravý psychický, fyzický a sociálny vývoj. Poukázal na vyjadrenie škôlky, že deti boli veľmi šťastné a spokojné v kolektíve detí a nechceli odchádzať domov.

7. Rodičia v žiadnom prípade nesúhlasili s nariadením ústavnej starostlivosti a chcú, aby deti išli domov a nie aby si zvykali na novú rodinu. Deti riadne vychovávali, mali všetko čo mali mať, od oblečenia, obutia až po stravu, chodili s nimi na výlety. Matka uviedla, že čo urobil otec, bolo v afekte, lebo prišiel z nočnej, bol nervózny, chcel spať a dcéra jej začala z postieľky nadávať. Deti nebije, len na nich pokričí a aj capne, voči nej nikdy nepoužil fyzické násilie. Nikdy sa nestalo, aby niečo hodil o zem alebo škaredo povedal. Nevšimla si u dcéry žiadne podliatiny staršieho dáta. Neprekryla jej modriny pred zavedením do škôlky, len ju ponatierala tekutým púdom a zasýpacím práškom. Deti navštevujú s manželom a niekedy so svokrou každý týždeň, stále hovoria, že chcú ísť domov, dcéra častejšie plakala, asi do konca januára 2015, syn plakal niekedy. Nosia im čo majú radi od ovocia po hračky. Manžel si vypije len príležitostne, občas chodí s taxíkom. Otec uviedol, že má 100 dôvodov pre nenariadenie ústavnej starostlivosti. Deti doma majú dostatočnú výchovu a všetko čo k nej potrebujú, aj voľnosť urobiť čo ich napadne okrem ohrozenia ich vlastného alebo cudzieho života, dovolil by im i skákať po chrbte. Majú vždy navarené, raňajky, obed, večeru, sladkosť. Matka im ako kedy číta rozprávky, on im nečíta, radšej im ich pustí na malom televízore, ktorý majú v posteliach. Nemajú žiadne dlhy na smetiach, lebo bývajú vo M., kde riadne platia. Mestu V. mali oznámiť, že bývajú inde, čo sa nestalo. Ako taxikár si v priemere mesačne zarobí okolo 400 Eur, podľa toho koľko robí. Na stravu v škôlke sa nestáňoval, len sa informoval o platbe a o doplácaní zo sociálky. Deti mu povedali, že chcú ísť domov a kedy už môžu ísť. Vysvetlil im, že o tom musí rozhodnúť jedna teta - sudkyňa. Deti celkovo za 13 mesiacov navštívili 49 krát, chceli ich aj na víkend alebo na sviatky, ale úrad práce sa vyhovára na domov a domov ich odkázal na úrad práce, kde im povedali nie z obavy, aby im neublížil.

8. Právny zástupca rodičov na pojednávaní dňa 18.9.2015 nesúhlasil s vypracovaním znaleckého posudku, lebo od umiestnenia detí uplynul rok a súd má dostatočné podklady na rozhodnutie vo veci. Uviedol, že úrad práce nevyvinul žiadnu aktivitu vo vzťahu k rodičom maloletých detí, nekomunikuje s nimi a nie je pravda, že nekomunikujú rodičia. Úrad pozná len dve možné skutočnosti - perfektné

fungujúcu rodinu alebo absolútne zlyhávajúcu rodinu, kde treba nariadiť ústavnú starostlivosť nad deťmi. Nič medzi tým, žiadna práca, pomoc pri problémoch s výchovou vo vzťahu k deťom, ako aj k rodičom. Určujúce je vyjadrenie vychovávateľa detského domova pána X. zo dňa 23.1.2015, v ktorom opisuje stav detí od prijatia a v ktorom uviedol, že maloleté deti sú dobre emočne sytené rodičmi, ich stav pri prijatí bol dobrý, nejavili známky telesného strádania, sú veselej, spontánnej, spoločenskej a komunikatívnej povahy. Najmä N. znáša odlúčenie od rodičov veľmi ťažko, aj po niekoľkých týždňoch prichádzajú neupokojiteľné stony smútku. Závery pozorovania dňa 30.4.2015, po 7 mesiacoch odlúčenia od rodičov, sú absolútne nedôveryhodné, pretože smerujú v závere ku korešpondovaniu s návrhom kolízneho opatrovníka.

U prečinu otca je potrebné si uvedomiť, že nejde o dlhodobý proces, ktorý by preukazoval týranie detí, ide o jeden skutok s uloženým trestom. Je nad otcom vykonávaný veľmi prísny dozor zákona spočívajúci v 3-ročnej skúšobnej dobe a v prípade porušenia dôjde k nariadeniu výkonu trestu odňatia slobody. Návrh kolízneho opatrovníka však trestá ďalej, lebo ani jeho úrad, ani iný orgán nemôže dieťa chrániť viac ako skúšobná doba. Návrh je vo vzťahu k tomu čo pociťovali deti odlúčením, neprímerane krutý. Navyše postihuje aj matku a vo vzťahu detí k matke nie je žiadna negatívna skutočnosť. Deti pri návštevách rodičov „visia nalepené na bráne“ a prejavujú nespokojnosť a smútok s tým, že rodičia odchádzajú. Návrh nie je odôvodnený mimoriadnymi okolnosťami, ktoré by odôvodňovali prečo netreba využiť ešte iné výchovné opatrenia. Uloženie niektorého z nich otcovi by v maximálne možnej miere skĺbilo záujmy maloletých detí, ktoré sú aj v tom, aby mali svojho rodiča a zároveň zachovať rodinu a práva druhého rodiča - matky.

To, že deti boli umiestnené do profi rodiny, nezmenilo správanie otca. Viedol s ním rozhovor, že jeho bolesť a obavy nemôžu zatieniť vnímanie reality tak, aby útočil na osoby, ktoré majú rovnaký záujem na ochrane jeho detí a preto skončili útoky. Dôležité je poznanie, že sa dá s otcom pracovať, dajú sa mu veci vysvetliť trošku iným prístupom, nevyvyšovaním sa, neodsúdením ho zato čo urobil. Toto mal urobiť kolízny opatrovník, vysvetliť mu to a bolo by to od začiatku úplne iné. Vo všetkom otca neprerobíme, ale môžeme voľiť miernejšiu formu ako nariadenie ústavnej starostlivosti, napríklad môže byť vykonávaný dohľad nad výchovou maloletých detí, je tu aj povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu. Bez týchto inštitútov tu nie je splnená podmienka na nariadenie ústavnej starostlivosti, neúčelnosť by musela byť preukázaná. Taká situácia by bola v prípade týrania a tu sú vyvrátené závery o týraní detí, tiež ak by išlo o toxikomániu. Relevantný záver pre nariadenie nie je možné vyvodiť ani z toho, že matka má tri deti v náhradnej starostlivosti.

Ak by deti žili v závadnom prostredí, nevykazovali by znaky hravosti a veselosti ako mal. N., práve naopak znaky ustráchanosti, utiahnutosti, zajakávania, koktania, pomočovania. Takéto znaky nie sú u detí prítomné. Mal. Q. má pozitívny vzťah k otcovi, vníma ho ako autoritu. Z vyjadrení domova vyplýva pozitívny vzťah rodičov k deťom, snažia sa zabezpečiť kontakt aj pre starú matku. Otec zvolil neprímeraný prostriedok, je si toho vedomý, nesie za to trest, ktorý spočíva aj v tom, že stále nad jeho správaním súd drží dohľad až do roku 2018 a tým chráni dieťa. Domácnosť je funkčná a vo funkčnej domácnosti zabezpečenej aj materiálne, môže vykonávať štát dohľad aj prostredníctvom iných opatrení a tie musia byť použité prioritne, netrať biologickú rodinu, na ktorú majú deti aj rodičia právo.

9. Riaditeľka Detského domova N. uviedla, že deti sú povinní umiestňovať do profesionálnych rodín, ale otec jej v telefonickom rozhovore nariadil, že chce mať deti do prvého pojednávania v domove. Bolo to akceptované, ale po prvom pojednávaní deti umiestnia do profesionálnej rodiny. Od apríla 2015 začali prebiehať interakcie s potencionálnou profesionálnou rodinou z T., ktorá spĺňa všetky predpoklady na vykonávanie takejto starostlivosti (správa zo dňa 9.4.2015 čl. 122-123). Zo správ domova zo dňa 15.5.2015 mal súd preukázané, že maloleté deti boli dňom 15.5.2015 umiestnené v súlade so zákonom o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele č. 305/2005 Z.z. a v súlade s individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa do profesionálnej rodiny V.. V. B. na základe dohody o poskytovaní starostlivosti, keď predtým strávili v domácnosti skúšobné interakčné pobyty, o ktorých bol vopred telefonicky informovaný otec s ponúknutou možnosťou osobne sa stretnúť s rodinou, čo odmietol, starostlivosť je vykonávaná v domácom prostredí profesionálnych rodičov v rodinnom dome (čl. 144-145).

Sociálna pracovníčka uviedla, že kontakty s rodičmi sú pravidelné, iniciuje ich hlavne otec, matka je po celý čas v ústraní. Práca s otcom, rozhovory boli veľmi problémové, aj na adresu zamestnancov domova (osobné, telefonické útoky na rodinných príslušníkov), posledné boli pred umiestnením do profesionálnej rodiny. Aktuálne je spolupráca telefonická, dopredu dva týždne nahlásia kedy chce kontakt realizovať a tieto sa uskutočňujú raz za mesiac na pôde domova. Deti sa na stretnutie tešia, rodičia donesú sladkosti, ostatné veci majú zabezpečené a nie je to nutné. O tom, že sa deti pýtajú domov, nemá informáciu,

ešte tomu takmer nerozumejú. Matka kontakty s deťmi A. nemá žiadne. Nedokážu zväziť či prostredie po návrate detí domov, by rodičia dokázali zabezpečiť tak, aby bolo zdravé pre ich riadny psychický a fyzický vývin a rozhodnutie ponechala na zvážení súdu.

10. Prokurátor Okresnej prokuratúry Martin s poukazom na charakter dočasnosti náhradnej starostlivosti doporučil návrhu kolízneho opatrovníka vyhovieť.

11. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca a ich právnych zástupcov (pôvodne Centrum právnej pomoci, K. Ž. rozhodnutím zo dňa 17.3.2015 určilo na zastupovanie JUDr. Katarínu Turanskú, ktorá dňa 11.5.2015 požiadala o odstúpenie od zmluvy (čl. 111-112, 138), navrhovateľa a súčasne kolízneho opatrovníka, prokurátora Okresnej prokuratúry Martin, riaditeľky a sociálnej pracovníčky Detského domova N. (čl. 114-120, 167-172, 187-193), oboznámil sa s návrhom, so správami kolízneho opatrovníka zo dňa 16.2.2015 vrátane vyjadrenia detskej lekárky maloletých detí a materskej školy, zo dňa 16.4.2015, zo dňa 16.10.2015 (čl. 91-94, 127, 177), so správami Detského domova N. zo dňa 2.2.2015, zo dňa 19.5.2015, zo dňa 11.9.2015, zo dňa 12.10.2015 (čl. 83-90, 150-151, 163, 178), so správou Materskej školy na L.. N. X, M. (čl. 176), s príjmovými, zárobkovými a majetkovými pomermi rodičov, so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 20P/253/2004, sp.zn.20P/7/2005, sp.zn.16P/117/2007, sp.zn.16P/40/2008, sp.zn.23T/16/2015.

12. Na základe takto vykonaného dokazovania mal súd preukázané a zistené, že rodičia mal. N. a mal. Q. sú manželia, manželstvo uzavreli dňa XX.X.XXXX, deti - dvojčky sa narodili pred uzavretím manželstva. Matka má ďalšie tri maloleté deti A., K. N..XX.X.XXXX, V. N..XX.X.XXXX a R. N..X.XX.XXXX. Rozsudkom č.k. 20P/7/2005-92 zo dňa 5.12.2005 bola mal. K. a mal. V. zverené do spoločnej pestúnskej starostlivosti manželom A. W. a F. W., matke a otcovi bola uložená povinnosť platiť výživné mesačne 300 Sk od 1.9.2004 a 650 Sk od 1.4.2005 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Náместovo s tým, že nedoplatok na výživnom od 1.9.2014 do 30.11.2005 v celkovej

výške 7.300 Sk u každého maloletého dieťaťa im povolil splácať v splátkach po 250 Sk mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok, rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.2.2006.

Rozsudkom č.k. 20P/253/2004-67 zo dňa 5.12.2005 súd nariadil nad mal. R. ústavnú starostlivosť s umiestnením do Detského domova N., matke a otcovi bola uložená povinnosť platiť výživné mesačne 300 Sk od 3.5.2004 a 650 Sk od 1.4.2005 vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám Detského domova N. s tým, že nedoplatok na výživnom od 3.5.2004 do 31.1.2005 v celkovej výške 2680 Sk im povolil splácať v splátkach po 250 Sk k rukám Detského domova a domova sociálnych služieb pre deti V. a od 1.2.2005 do 30.11.2005 v celkovej výške 5.800 Sk v splátkach po 100 Sk k rukám Detského domova N. spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok, rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.2.2006. Rozsudkom č.k. 16P/117/2007-62 zo dňa 21.4.2008 bola rodičom uložená povinnosť platiť zvýšené výživné s účinnosťou od 2.5.2007 vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám Detského domova N. a k rukám ďalších zariadení, do ktorých bude premiestnená. Rozsudkom č.k. 16P/40/2008-21 zo dňa 21.4.2008 bol mal. R. ustanovený majetkový opatrovník Detský domov N., ktorému boli určené práva a povinnosti vrátane predkladania správy o činnosti a o spravovaní majetku. Zo správy zo dňa 26.2.2015 mal súd zistené, že v tom čase navštevovala 7. triedu Základnej školy v Y. R., v 1. polroku prospela s priemerom 1,59, o učenie mala záujem, problémy mala s matematikou. Od februára 2005 sa starostlivosť poskytuje v profesionálnej rodine A. W.. Vyniká v pohybových aktivitách, zvlášť tanečných, navštevuje detský folklórny súbor M. V.. Zdravotný stav je dobrý, častejšie prekonala zápaly horných dýchacích ciest, je sledovaná v imunoalergologickej ambulancii. Spolupráca s profesionálnou rodinou je na veľmi dobrej úrovni. Maloletá udržiava kontakt osobný a telefonický s biologickou rodinou. Vzťah s otcom je veľmi dobrý, komunikácia prebieha takmer dennodenne, je umiestnený v Domove dôchodcov a domove sociálnych služieb v C. C.. S matkou je kontakt obmedzený, matka nejaví spontánny záujem, R. jej telefonovala na Vianoce 2014, ale do telefonátu negatívne zasahoval partner matky, R. bola zmätená, osobný kontakt sa neuskutočnil, R. sa s matkou odmieta kontaktovať. Vyživovaciu povinnosť si rodičia plnia sporadicky, otec dlhuje k 31.12.2014 na výživnom 2.550,95 Eur a matka 2.481,45 Eur. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin v správe zo dňa 31.8.2015 doplnil správu domova a uviedol, že maloletá má k profesionálnym rodičom vytvorený veľmi

hlboký vzťah, výchovné prostredie u nich jej prospieva po všetkých stránkach. Matkin manžel s kontaktmi nesúhlasí, matka sa príkazom plne podriaďuje. Otcovi je celodenná starostlivosť v domove poskytovaná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia po mozgovej príhode.

Trestným rozkazom sp.zn. 23T/16/2015 zo dňa 20.2.2015 bol otec uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), keď inému úmyselne ublížil na zdraví a čin spáchal na chránenej blízkej osobe a bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere osemnásť mesiacov s podmieneným odkladom a skúšobnou dobou tri roky, trest prepadnutia drevenej detskej hokejky o dĺžke cca 62 cm a bola mu uložená povinnosť nahradiť poškodenú mal. N. škodu 577 Eur (čl. 95-96). Dňa 24.9.2014 v čase okolo 5,00 hod. v byte fyzicky napadol svoju maloletú dcéru N. tak, že ju viackrát udieral drevenou hokejkou o hrúbke asi 5 cm do oblasti tváre, pravej ruky, sedacej časti, nôh po stehnách, čím jej spôsobil pomliaždenie tváre s krvnými výronmi v oblasti líc, ľavej spánkovej časti, pomliaždeniny a hematómy v oblasti chrbta pravej ruky a celej dlani, pomliaždeniny a rozsiahle krvné podliatiny v sedacej oblasti vľavo až do oblasti hornej časti stehna vľavo, tiež v štádiu resorpcie - staršie v oblasti dolnej časti chrbta s potrebou liečenia do 10 dní.

Zo správ úradu práce mal súd preukázané, že matka je dobrovoľne nezamestnaná, nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Je poberateľka pomoci v hmotnej núdzi spoločne posudzovaná s manželom a bola aj s maloletými deťmi, dávku poberala v rôznych výškach, 41,28 Eur v decembri 2013, 29,40 Eur od januára 2014, tiež bola poberateľka prídavkov na dve deti po 23,10 Eur v roku 2013 a po 23,52 Eur od januára 2014, iné dávky nepoberala (čl. 62-65, 72). Je na invalidnom dôchodku po dvojnásobnej operácii nohy, ktorú má kratšiu o 7cm a má vybratý členok, má operované obličky a problémy s chrbticou, výška je 130 Eur mesačne, miera poklesu pracovnej schopnosti je 50%. Otec je tiež poberateľ invalidného dôchodku od 9.9.2011, od januára 2014 vo výške 163 Eur (čl. 66-68). Nie je a nebol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, ani ako poberateľ dávok. Pracuje na skrátený pracovný pomer ako vodič taxislužby od 2.9.2014 u zamestnávateľa W. S., V., za prvé 2 mesiace roka 2014 mal čistý príjem spolu 19,06 Eur (čl. 69-70). Rodina býva od roku 2009 v prenajatej garsónke vo M., kde platia mesačne nájom 140 Eur, elektrinu 35 Eur a plyn 12 Eur. Domácnosť je kompletne zariadená, hygiena a čistota je na požadovanej úrovni.

Zo správ a oznámení Detského domova N. mal súd preukázané, že mal. N. a mal. Q. absolvovali liečebný pobyt v Detskej ozdravovni B. M. K. A. od 20.11.2014 do 11.12.2014 a od 15.5.2015 sú umiestnení v profesionálnej rodine.

Mal. N. si po umiestnení na nové prostredie zvykla rýchlo a bez problémov. Je priateľská, komunikatívna, veselá, veľmi všetečná, vyžaduje veľkú trpezlivosť a pozornosť. Počas prvých dvoch mesiacov ťažšie znášala odlúčenie od rodičov, potrebovala dlhší čas vyrovnať sa s ich odchodom po návšteve, niekedy bývala plačlivá, inokedy mala potrebu všetko výrazne negovať. Spočiatku emócie v sebe dusila, triasla sa, potom boli tieto prejavy ojedinelé. Intelektové schopnosti sú v pásme nižšieho priemeru, vyhľadáva kontakty najmä s dospelými, s deťmi pomenej, autority akceptuje, avšak je potrebné jej požiadavky a príkazy viackrát zopakovať. Je aktívna a činná, motoricky obratná, rada skúša a objavuje nové veci, slovná zásoba je na veľmi dobrej úrovni, má dobre osvojené hygienické návyky a sociálne zručnosti. Voči deťom je skôr ľahostajná, ale vie sa prehrať, konflikty nevyvoláva. Rodičov má veľmi rada, rovnako brata Q.. Po príchode nejavila známky citovej deprivácie, zväčša býva pozitívne naladená a spokojná. Mal. Q. sa na skupine adaptoval rovnako ako sestra, prispôbil sa režimu, nejavil známky citovej deprivácie. Je spoločenský, veselý, priateľskej

a živej povahy, rád komunikuje, je stále zvedavý, nemá strach z cudzích osôb, vyžaduje si obrovskú pozornosť. Intelektové schopnosti sú v pásme priemeru, v oblasti verbálneho, abstraktno-vizuálneho a kvantitatívneho uvažovania dosahuje veľmi dobrú úroveň, dobre je rozvinutá krátkodobá pamäť, dokáže udržať pozornosť i dlhšiu dobu, pomerne rýchlo sa učí. Emočné prežívanie je veľmi bezprostredné. Počas prvých dvoch mesiacov býval po návštevách rodičov smutný, pomerne rýchlo sa upokojil, prevláda u neho pozitívne emočné ladenie. Vyhľadáva najmä kontakty s dospelými, menej s deťmi, autoritu vychovávateľov, ich usmernenia vrátane zákazov a príkazov rešpektuje. V kontakte s rovesníkmi je priateľský, hravý, dokáže sa zahrať, aj so staršími deťmi. Slovná zásoba je chudobnejšia ako u sestry. Rodičov a starú mamu má rád, má k nim vytvorený pozitívny vzťah a často ich spomína, chýbajú mu, rád by sa vrátil domov. Rovnako veľmi rád má aj svoju sestru, je medzi nimi bežná súrodenecká rivalita. Maloleté deti prišli do zariadenia dobre živé, primerane veku vyspelé, rozumovo na dobrej úrovni, šikovné a komunikatívne. Na otázku či ich otec niekedy bil, odpovedali áno. Akceptujú výchovné metódy otca, rodičov ako prirodzenú súčasť ich rodinného života, počas

návštev rodičov sa správajú prirodzene a z ich prítomnosti sa tešia. Otec znášal umiestnenie veľmi ťažko, od začiatku aj niekoľkokrát do týždňa telefonoval, komunikoval ráznejšie a svojským štýlom, v správaní a vo vyjadreniach sa nekontroloval, chcel diktovať svoje požiadavky vzhľadom k starostlivosti o deti, v niektorých situáciách reagoval neprimerane s hnevom a so zlosťou. V prípade, že mu nebolo vyhovené, vyhrážal sa a museli požiadať o pomoc políciu W., ktorá ho telefonicky kontaktovala, poučila o nevhodnom správaní a upozornila na možné následky, agresívne prejavy sa zmiernili. Deti rodičia navštevovali pravidelne v týždňových intervaloch cca každý víkend, niekedy spoločne so starou mamou, niekoľkokrát týždenne im telefonovali, nosili im darčeky a sladkosti a dbali o to, aby deťom nič nechýbalo. Spočiatku deti smútili, najmä N. reagovala plačom. Prvá návšteva bola dňa 27.9.2014 pod dohľadom dvoch sociálnych pracovníčok od 10,00 hod. do 12,00 hod., otec po celú dobu zostal sedieť v aute pred areálom domova, odmietol sa osobne stretnúť s deťmi. Deti otca nespomínali, ani ho nehľadali, zvítili sa a robili si vlastný program. Matka im niekoľkokrát pohrozila, že ak nebudú poslušné, zavolá otca. Druhá návšteva bola dňa 4.10.2014 od 14,00 hod. do 15,30 hod., na začiatku bola prítomná len matka, ktorá deti vyzliekla a zisťovala či nemajú nejaké modriny. Zaujímalo ju od detí či nie sú fyzicky trestané alebo bité, na čo jej N. odpovedala, že bil ju otec. Približne po 10 minútach prišiel na prvé osobné stretnutie otec, ktorý tiež kontroloval deti, hľadal nedostatky a žiadal deti odvážiť. Bolo mu umožnené pozrieť sa priamo na samostatnú skupinu, čo niekoľkokrát odmietol. Pred deťmi sa vulgárne vyjadroval na riaditeľku materskej školy a navádzal mal. Q., že mu dá sekeru poriadne hrdzavú a zatne ju do jej chrbta. Celkovo sa otec pri návštevách staval do role pozorovateľa, zvykol hodnotiť a kritizovať úroveň poskytovanej starostlivosti. Bol veľmi nahnevaný a útočný, keď počas návštevy detí v ozdravovni zistil, že Q. bol ostrihaný bez jeho súhlasu na chlapca, predošlý účes mal rovnaký s N.. Nesúhlasil s poskytovanými službami a podmienkami, nakoľko Q. v tom čase prechladol. Matka je tichá, jej vystupovanie je pasívne, manželka poslúcha a koná na jeho príkaz. Komunikácia s otcom sa zlepšila, upustil od útočných verbálnych prejavov, neustálych telefonátov a pripomienok, nakoľko sa presvedčil o kvalite a úrovni poskytovanej starostlivosti, nebola potrebná prítomnosť sociálnych pracovníčok a návšteva bola len za prítomnosti službukonajúceho vychovávateľa. Pohľad otca na život a svet je silno kritický, nedôveruje systému sociálnoprávnej ochrany, štátnym a policajným orgánom a jeho správanie je vzorom, ktorý deti prirodzene napodobňujú. Pri výchovnom pôsobení niekedy však zabúda rešpektovať ich vekové osobitosti. Deti s veľkou pravdepodobnosťou neboli týrané, bola im poskytnutá dobrá starostlivosť, ale je možné, že boli v minulosti neprimerane trestané. Otec je svojskej, autoritatívnej a impulzívnej povahy, čo sa odráža na spôsobe jeho výchovy. Spočiatku sa k deťom správal sarkasticky, žiadal aby ho počas pobytu v domove oslovovali ujo, nakoľko už nie sú jeho, čím vyvolával v ich psychike a v duši zmätok.

Z pozorovania vychovávateľa W.. Q. X. zo dňa 23.1.2015 (poukázal na toto pozorovanie Q.. K. a považoval ho za určujúce) mal súd preukázané okrem údajov uvedených aj v správe domova zo dňa 2.2.2015, že boli saturevané emocionálne a sociálne potreby detí, dostávalo sa im stimulov pre kognitívny (poznávanie, poznávací proces, akt, schopnosť poznávať, racionálne poznávanie) rozvoj, na čom má zásluhu aj materská škola, ktorú navštevovali. Majú osvojené základné spoločenské konvencie, ich použitie nie je celkom zautomatizované, vzorce morálneho správania sú na veku primeranej úrovni. Adaptáciu na novú životnú situáciu sprevádzali normálne prejavy smútku a neistoty, najmä N. znášala odlúčenie spočiatku ťažko, prvé dni bola plačlivá, len ťažko sa dala upokojiť, vlny smútku prichádzali ešte aj po niekoľkých týždňoch, ich výskyt bol čoraz zriedkavejší a už ich nepozoruje. Mal. Q. bol o čosi odolnejší, s odlúčením od rodičov sa vysporiadal omnoho rýchlejšie, avšak prejavuje túžbu byť s nimi. Rodičia ich navštevujú

takmer každý týždeň, obvykle v sobotu - 4.10., 11.10., 18.10., 25.10., 5.11., 13.12., 24.12.2014, 3.1., 10.1. a 17.1.2015, prichádzali aj so starou matkou, niekoľkokrát s nimi telefonovali. Pri návštevách sa cítili bezpečne, vyhľadávali fyzický kontakt, rodičia sa venovali bežným detským aktivitám a hrám a deti sa snažili rozlúčku oddialiť. Prvý mesiac niesla N. odchod rodičov veľmi ťažko, bola pozorovaná plačlivosť, psychomotorický nepokoj, negativizmus, fyzické a verbálne útoky voči bratovi. U Q. sa s emocionálnymi výkyvmi v takomto rozsahu nestretli. Rodičia prejavujú deťom veľkú náklonnosť, na stretnutiach im poskytujú pozitívnu spätnú väzbu, ak si to situácia vyžaduje, snažia sa usmerniť ich správanie. Pokiaľ ide o prístup rodičov k domovu, prvé návštevy sa niesli v napätej atmosfére, otec otvorene prejavoval nedôveru v kvalitu poskytovanej starostlivosti, postupom času sa jeho postoj zmiernil, ku vychovávateľom sa správa uvoľnene a bez nepriateľstva. Nezmenenou ostáva neskrývaná hostilita (nepriateľstvo, sklon ublížiť inému človeku) voči systému sociálnoprávnej ochrany a neprimeraná kritickosť voči osobám zaangovažovaným do prípadu a ďalším, ktorí ohrozujú celistvosť jeho rodiny. Podľa hodnotenia profesionálnej rodiny je mal. N. hravé, veselé dievča, niekedy veľmi tvrdohlavé a hašterivé. Vyhľadáva objatie, veľmi rada sa túli. Na prostredie si zvykla rýchlo, je spokojná, zlepšujú sa

jej komunikačné schopnosti. V noci sa niekedy budí s plačom, potrebuje utíšenie a potom rýchlo zaspí. Vie sa sama najesť lyžicou, jedenie s príborom sa učí, sama sa oblečie, poskladá svoje oblečenie, uloží hračky, umyje zúbky. Navštevuje materskú školu, kde si pomerne ťažko zvykala, ale chodí tam už s radosťou a teší sa. V kontakte s dospelými rešpektuje authority, pri deťoch chce mať posledné slovo, hlavne pri Q., nemá zatiaľ veľa kamarátov. Mal. Q. je hravý a priateľský, skúša hranice, veľa rozpráva a pýta sa. V spoločnosti N. sú medzi nimi neustále hádky, každý chce tú istú vec na hranie. Nie vždy je ochotný odložiť si veci a hračky, odmieta to alebo vyjednáva, snaží sa presadiť svoj názor a potreby. Pri jedle dosť narozsýpa okolo seba, odbieha od jedla. Rýchlo nadväzuje nové priateľstvá s deťmi, aj s dospelými. Máva častejšie ochorenia dýchacích ciest. Kontakty s rodičmi sa uskutočnili vždy na ich žiadosť na pôde domova, v roku 2015 to bolo v dni 22.6., 18.7., 7.8. a 5.9., kedy bol na návšteve len otec. Deti sa na stretnutia tešia, rozlúčku zvládajú dobre a relatívne pokojne. Stretnutia prebiehajú v pokojnej atmosfére na rozdiel od minulosti, kedy otec reagoval na pracovníkov domova útočne až agresívne.

Tiež mal preukázané, že deti často spontánne hovoria o rodičoch, najmä Q., N. je vo vyjadreniach menej vyhranená. Spomínajú na hračky, ktoré majú doma. Q. by sa chcel ísť pozrieť domov. Situáciu so sestrou vnímajú rozlične aj na základe toho, že Q.

viac vyhľadáva zmenu a oživenie stereotypu, túži po nových a zaujímavých zážitkoch, N. skôr po stabilnom, harmonickom prostredí a ťažšie znáša zmeny. Rozprávajú hlavne o otcovi, ktorého vnímajú ako výraznú autoritu pre nich samotných, ale aj ostatných ľudí v okolí. Ak sa Q.A. niečo nepáči a odmieta to urobiť, často sa odvoláva na otca a vníma ho ako ochrancu, ktorý podporí jeho požiadavky a všetko zariadi. O matke hovoria málokedy.

Plánovaná zmena poskytovanej starostlivosti bola rodičom oznámená na spoločnom stretnutí vrátane kolízneho opatrovníka dňa 6.3.2015. Kontakty s potenciou profesionálnou rodinou boli v dňoch 27.3., 9.4., 10.4.-11.4., 24.4.-26.4. a 1.5.-3.5.2015. Deti do rodiny odišli dôkladne pripravené, aj napriek snahe rodičov ovplyvňovať negatívne priebeh interakcií osobne a telefonicky. Umiestnenie rodičom oznámila i riaditeľka domova počas pojednávania dňa 7.4.2015, a to napriek všetkým ich námietkam.

Zo správ kolízneho opatrovníka vrátane odpovede Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, odboru sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately A. na podanie rodičov mal súd okrem informácií zo správ detského domova preukázané, že spisovú dokumentáciu detí evidujú od roku 2012 na základe anonymného podania o nedostatočnej

starostlivosti o deti zo strany rodičov, keď rodina bola monitorovaná, ale neboli zistené žiadne nedostatky. Potom boli vyzvaní V. Q. k prešetreniu rodinných pomerov pre nedostavenie sa rodičov na preventívnu prehliadku. Tiež že spolupráca s rodičmi je veľmi náročná, rodičia nemajú záujem situáciu riešiť, ani žiadnym spôsobom spolupracovať, telefonická komunikácia s otcom bola arogantná, agresívna, útočil na jeho zamestnancov, ako aj zamestnancov domova. V správach doporučil vypracovanie znaleckého posudku z odboru psychológie s cieľom ako uviedol i na pojednávaniach. Agresívne správanie otca bolo i za prítomnosti mestskej a štátnej polície pri zásahu polície pri riešení známkov fyzického týrania mal. N. dňa 24.9.2014 v Materskej škole vo Vrútkach na ul. N., ktorú deti navštevovali. V spolupráci s detským domovom zorganizoval dňa 6.3.2015 spoločné stretnutie s rodičmi, kde im bola ponúknutá možnosť kontaktu s profesionálnymi rodičmi a ktorého cieľom bolo hľadanie riešenia rodiny s ohľadom na najlepší záujem maloletých detí. Rovnako ako u detského domova mal preukázané telefonické vyhrážanie W. A.. K..

Zo správy V. B. Q. zo dňa 4.2.2015 mal preukázané, že maloleté deti nebývali často choré, resp. rodičia s nimi chodili do ambulancie len zriedka (čl. 92). Na preventívne prehliadky chodili, niekedy až po upozornení, očkované deti boli, pokynmi od odborných lekárov a od nej sa rodičia riadili čiastočne. Ich zdravotná dokumentácia sa nachádza od septembra 2014 v Detskom domove Necpaly. Dňa 11.4.2013 sa obrátila na úrad práce o prešetrenie rodinných pomerov maloletých z dôvodu, že sa nedostavili na preventívnu prehliadku, ani sa neozvali a nemá istotu, že otec dodrží sľub, že prídu do dvoch týždňov. Pri telefonickom kontakte najprv otec uviedol, že prídu, ale aktuálne nemajú čas, potom pripustil že prídu o mesiac a nakoniec za dva týždne po upozornení, že prehliadky sú povinné, že je najvyšší čas a deti potrebuje vidieť, nestačí dodať váhu a výšku (čl. 185).

Z vyjadrenia Materskej školy na ul. N. vo Vrútkach z februára 2015 a zo dňa 23.9.2015 mal preukázané, že deti nastúpili do škôlky dňa 2.9.2015 a ich pobyt bol do 24.9.2015, vodila ich pravidelne matka, aj vyzdvihovala (čl. 93-94). Boli čisto oblečené, upravené, hygiena bola primeraná. Zjedli všetko, často si pýtali na pridanie. Správanie

a vzťahové väzby u mal. N. s ostatnými deťmi boli primerané veku, nevyvolávala v kolektíve konflikty. Mal. Q. nechcel odchádzať domov, veľmi sa mu v škôlke páčilo, hlavne široký výber hračiek, áut a skladačiek, hovoril také nemáme doma. Jeho správanie a kontakt s deťmi bol primeraný veku, nevyvolával konflikty, vedel sa s hračkami podeliť. Bol smelší ako N., viac komunikatívnejší. Matka mala

záujem len o to či sa najedli a spali, komunikácia s ňou bola nedostačujúca, otec komunikoval len telefonicky, sťažoval sa na sumu stravy (hoci boli evidované v hmotnej núdzi) a na poplatky. Deti nikdy rodičov nespomínali, mali obavy z otca, lebo musia byť doma ticho, lebo ocko spí po nočnej. N. sa vyjadrila, že ocko nechodí do škôlky, lebo ho bolia nohy. Q. sa sťažoval, že otec mu nohou rozpučil auto a bol z toho nešťastný. Veľmi im chýbalo objatie, prítulenie a bolo evidentné, že tieto city postrádali, neboli v rodine opätované a prejav citu v rodine chýbal. Boli veľmi šťastné a spokojné v kolektíve detí, nechceli odchádzať domov. V závere vyjadrenie nedoporučila, resp. ponechala na zvážení súdu a sociálneho odboru vrátenie detí späť do rodiny, nakoľko otec má násilnícke sklony, matka je pod silným tlakom manžela a tým nemajú deti istotu svojho bezpečia.

13. Na základe takto vykonaného dokazovania súd rozhodol rozsudkom dňa 28.10.2015 o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, umiestnení do Detského domova Necpaly, ktorému podobne ako Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny uložil povinnosť na predkladanie správ a rodičom povinnosť platiť na maloleté deti minimálne výživné po 30% zo sumy životného minima mesačne od 25.9.2014 a splácaní vzniknutého

nedoplatku v splátkach po 10 Eur na každé dieťa. Proti rozsudku podal odvolanie rodičia a Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 10CoP/12/2016-244 zo dňa 28.7.2016 rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že nepovažoval za preukázanú výnimočnosť, ktorá by podmieňovala nariadenie ústavnej starostlivosti bez toho, aby boli predtým využité iné výchovné opatrenia. Vzhľadom na zjavné zlyhanie vo výchove (ublíženie na zdraví mal. N.) je nutné prijať v záujme zabezpečenia pozitívneho všestranného vývoja detí určité výchovné opatrenia, týmito súvislosťami nebola venovaná bližšia pozornosť a súd preverí či v rámci inštitútov trestného práva v nadväznosti na podmienkové odsúdenie je povinný podrobovať sa nejakým obmedzeniam, terapii a podobne. Za aktuálneho stavu sa nejaví nevyhnutným odňatie detí z bezprostrednej osobnej starostlivosti rodičov a úlohou súdu bude bezodkladne rozhodnúť o trvaní predbežného (neodkladného) opatrenia a zároveň dočasným spôsobom nariadenie niektorej formy výchovného opatrenia.

Napriek závažnosti ataku otca voči mal. N. sa nestotožnil so záverom o preukázaní výnimočnosti, ktorá by odôvodňovala nariadenie ústavnej starostlivosti, nieto ešte nad mal. Q.. Rovnako to, že maloletí nepoznajú určité hranice, dovoľia si robiť čo chcú, resp. odmietajú niečo urobiť bez vážneho dôvodu, nepodmieňuje nutnosť nariadenia navyše bez využitia predchádzajúcich výchovných opatrení. Súd nepochybuje o úprimnosti záujmu otca o maloletých, ale rovnako o tom, že bez kritického posúdenia vlastného správania je nemalá pravdepodobnosť, že súvisiace konflikty môžu v budúcnosti pokračovať, čo v konečnom dôsledku môže mať nepriaznivý dopad i na formu starostlivosti o maloletých. Práve výchovou bez používania fyzického, aj psychického násilia dokáže otec najlepšie preukázať skutočný záujem o zdravý vývoj svojich detí a v tomto duchu je potrebné vnímať aj potrestanie. Z podaní vykonaných otcom je pomerne zrejmé, že je vo vzťahu k svojmu správaniu maximálne nekritický, prípadné nedostatky a pochybenia má tendenciu zľahčovať a naopak vo vzťahu k iným je prehnane kritický, neochotný prijímať ich rady, či rešpektovať kompetencie a výkon úradnej činnosti. Je otázne či bez využitia odbornej pomoci dokáže prístup zmeniť a minimálne v otázke starostlivosti bude jednoznačne musieť, následok v opačnom prípade je dostatočne zrejмый. Rozhodne je neprijateľným jeho vyjadrenie z trestného konania, že si nepraje, aby sa do neho niekto staral a neželá si, aby sa o neho starala sociálka a iné úrady. S poukazom na jednoznačné zlyhanie vo výchove, ktorým je odsúdenie otca za úmyselné ublíženie na zdraví vlastnému dieťaťu vo veku necelých 4 rokov, je dohľad nad starostlivosťou viac ako nevyhnutný. Odborné poradenstvo by bolo namieste i vo vzťahu k matke, ktorá v rodičovskom i partnerskom vzťahu dostatočne neprejavuje svoje postoje a vo výraznej miere preberá stanoviská manžela. Je žiaduce, aby sa osobnosť každého mohla vo vzájomnom vzťahu, i k deťom, primerane prejavíť.

14. Súd pokračoval v konaní a v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu doplnil dokazovanie o vypočutie rodičov, ich právneho zástupcu, kolízneho opatrovníka, sociálnej pracovníčky Detského domova Necpaly, vyjadrila sa prokurátorka (čl. 291-300, 396-402), o ďalšie listinné dôkazy a to správy kolízneho opatrovníka zo dňa 10.10.2016, 11.11.2016, 3.4.2017 (čl. 265, 317-318, 393), oznámenie o nemožnosti vykonávať dohľad vzhľadom na neprimerané správanie otca a odmietanie spolupráce zo dňa 16.11.2016 (čl. 320), o úradné záznamy zo sociálneho prieskumu (čl. 321-323), o správu Detského domova Necpaly zo dňa 5.10.2016 (čl. 260), o správu psychologičky RPPS V.. Ď. zo dňa 31.3.2017 (čl. 390), o vyjadrenia Základnej školy s materskou školou vo Vrútkach (čl. 391-392) a o oboznámenie sa s pribudnutým spisom .

15. Uznesením o neodkladnom opatrení č.k. 20P/238/2014-277 zo dňa 11.10.2016 súd uložil Detskému domovu Necpaly mal. N. a mal. Q., ktoré mu boli odovzdané do dočasnej starostlivosti na základe uznesenia Okresného súdu Martin č.k. 3PPOm/4/2014-16 zo dňa 25.9.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 8CoPom/3/2014-37 zo dňa 31.10.2014 do starostlivosti rodičov, matky V. T. a otca J. T., ktorým súčasne uložil povinnosť podrobiť sa sociálnemu a odbornému psychologickému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, referáte poradensko-psychologických služieb Martin, nad výchovou maloletých určil dohľad a úradu práce povinnosť predkladať správy zo sociálneho prieskumu so zameraním na informácie o rodinných, príjmových, bytových, sociálnych a majetkových pomeroch rodičov, o priebehu sociálneho a odborného psychologického poradenstva a o zdravotnom stave, o vzdelávaní a o osobitných potrebách maloletých detí polročne k 31.5. a k 30.11. každého kalendárneho roka. Detský domov dňa 12.10.2016 ukončil poskytovanie starostlivosti (čl. 288).

Proti uzneseniu podal odvolanie kolízny opatrovník a mal zato, že súd konal unáhlene a nebral do úvahy pri rozhodovaní záujem maloletého dieťaťa, kedy nebolo zohľadnené najmä bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava (čl. 304). Zdôraznil, že podľa Dohovoru o právach dieťaťa musí byť dieťa chránené pred akýmkoľvek telesným alebo duševným násilím a že aj Krajský súd v Žiline uviedol, že využitie fyzickej dominancie rodiča (dospelé osoby) proti dieťaťu a s tým spojené fyzické násilie je neprijateľné a bitka nie je prípustnou výchovnou metódou a fyzické tresty nemajú byť súčasťou výchovného procesu. Detský domov nemal možnosť deti vopred na novú udalosť pripraviť a zmierniť stres spôsobený zemnou, mal. Q. sa pri odovzdávaní správal primerane, N. bola plačlivá, smutná a takmer po celý čas sa zdržiavala u psychologičky domova. Rodičia sa ju nepokúšali upokojiť, pohladíť, čo je dôkazom, že nie sú empaticky schopní vnímať potrebu svojho dieťaťa, matka ju chytila za ruku až po usmernení.

Právny zástupca rodičov vo vyjadrení okrem iného uviedol, že odvolateľ neuvádza pre vec podstatné skutočnosti, že deti sú spokojné, že sú doma s rodičmi a jediné stresujúce okamihy pre nich nastávajú pri neohlásenej návšteve kolízneho opatrovníka. Navrhol uznesenie ako vecne správne potvrdiť (čl. 313). Prokurátorka Okresnej prokuratúry Martin vo vyjadrení k odvolaniu zo dňa 16.11.2016 sa stotožnila s podaním odvolaními a s jeho odôvodnením (čl.315-316). Má zato, že je ohrozený zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletých detí, sú ohrozené na živote a zdraví, nakoľko rodičia nie sú schopní zabezpečiť požadovanú starostlivosť a ani napriek nariadenému výchovnému opatreniu, ani jeden z rodičov nemá snahu o vzájomnú spoluprácu a jednoznačne zlyhávajú vo výchove svojich detí.

Odvolací súd uznesením č.k. 5CoP/9/2017-356 zo dňa 17.2.2017 a opravným uznesením zo dňa 1.3.2017 uznesenie zmenil tak, že uložil rodičom odovzdať deti do dočasnej starostlivosti Detskému domovu Necpaly. V odôvodnení konštatoval, že mal osvedčené, že je ohrozený zdravý fyzický, psychický a sociálny vývoj maloletých, sú ohrozené na živote a zdraví, rodičia nie sú schopní zabezpečiť požadovanú starostlivosť a to ani napriek nariadenému dohľadu, lebo ani jeden z rodičov nemá snahu o spoluprácu s orgánom sociálnoprávnej ochrany, vulgárne sa vyjadrujú na adresu pracovníkov i za prítomnosti maloletých, čo osvedčuje zlyhávanie rodičov. Telefonickým dotazom na úrad práce zistil, že rodičia nerešpektujú uloženú povinnosť podrobiť sa sociálnemu a odbornému psychologickému poradenstvu, kde boli predvolaní dva krát a nedostavili sa. Nariadené opatrenia nenašli odozvu v ich správaní. Deti už dlhodobo žijú v nevyhovujúcom rodinnom prostredí, rodičia svojím správaním, často aj pod vplyvom alkoholu, s používaním vulgarizmov, manipulovaním a zastrášaním detí ohrozujú ich aj morálny vývin. Po doplnení dokazovania rozhodne súd prvej inštancie tak, aby to bolo v záujme maloletých detí.

Detský domov Necpaly podaním zo dňa 2.3.2017 oznámil, že dňa 2.3.2017 boli na základe uznesenia súdu prijaté do zariadenia maloleté deti T. (čl. 374).

16. Zo spisu 2PPOm/2/2016 mal súd preukázané, že uznesením zo dňa 5.11.2016 súd zamietol návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin o nariadenie neodkladného opatrenia na umiestnenie Mal. N. a mal. Q. do Detského domova Necpaly, lebo nespĺňal všetky zákonné náležitosti nevyhnutné pre vydanie pozitívneho rozhodnutia podľa § 365 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p. - čl. 308-309). Z predložených dokladov nevyplýva, že by sa deti ocitli bez akejkoľvek starostlivosti, naopak boli so svojimi rodičmi, z opísania ich správania nevyplýva, že by trpeli vážnym nedostatkom starostlivosti rodičov, deti boli pokojné. Z opísaného správania rodičov dňa 4.11.2016 nie je preukázané, že ohrozenie a narušenie je tak vážne, aby súd bez ďalších podkladov mohol rozhodnúť formou neodkladného opatrenia, ktoré sa vydáva do 24 hodín a rozhodnúť o dočasnom zverení detí do starostlivosti inej osoby. Naliehavosť a výnimočnosť nezaznamenali ani prítomné sociálne pracovníčky a

policajti, ktorí bez ďalšieho odišli, navyiac keď otec sa má nachádzať v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia.

17. Z oznámenia Matra, n.o., Martin zo dňa 28.10.2016 mal súd preukázané, že rodičia majú podanú žiadosť o pridelenie bytu zo dňa 11.3.2016 na meno V. T., nebola vybavená pre nedostatok 1 a 2-izbových bytov, požiadaviek v žiadosti, žiadosť treba každý rok do konca januára obnoviť. Staršie vyradené žiadosti mali obidvaja aj zo dňa 16.6.2009, vyradené boli bytovou komisiou dňa 1.2.2012 z dôvodu, že nedokázali preukázať schopnosť platiť nájomné a služby spojené s užívaním (čl. 311).

18. Zo správy V. Ď. mal súd preukázané, že od nariadenia výchovného opatrenia bolo zrealizovaných päť párových konzultácií (23.11.2016, 7.12.2016, 17.1.2017, 10.3.2017, 21.3.2017), rodičia sa ich zúčastnili z dôvodu nariadenia súdom, ale samotný význam a opodstatnenie pre rozvoj ich rodičovských zručností v nich nevideli. Dlhoročné skúsenosti, ktoré majú s výchovou vlastných detí sú pre nich dostačujúce a definitívne, preferovali vlastné predstavy a úsudky, čo je pre celkový vývin ich detí správne - choroby, ich liečba, obliekanie v domácnosti, tresty za prehršky, stravovanie, výber voľnočasových aktivít, pobyt detí vonku. Otec si vypočul odborné názory, avšak výchovné metódy, prístupy, alternatívy a usmerňovanie neakceptoval a neprijímal. Prevláda u neho potreba žiť a konať podľa vlastných zásad, morálky a hodnôt. Matka akceptovala osobnosť a temperament svojho manžela, jeho zmýšľanie, vôľu, motívy správania, spôsob vyjadrovania, zmysel pre humor, dokázala sa prispôbiť jeho požiadavkám a potrebám, nepreukazovala výhrady, odlišný názor alebo vlastné očakávania. Vyjadrovala spokojnosť s tradičným spôsobom života, so svojou ženou v domácnosti, vzťahy s druhými ľuďmi môžu mať u nej pasívny charakter. V poradenskom procese bola skôr pozorovateľom, zachovávala istú opatrnosť, váhavosť pri vyjadrovaní vlastného názoru. Rodičia majú praktický prístup k životu, preukazujú menej sentimentality, viacej sa venujú prospešnosti fungovania vecí. V ich výchovnom štýle je potreba viesť deti k samostatnosti, sebestačnosti, k zvládaniu problémov, k schopnosti presadiť sa a bojovať za svoje práva. Zrealizované poradenstvo nepredstavuje záruku v prijatí vedomostí, v pochopení ich významu, v stotožnení a v praktickom uplatňovaní pri výchove detí. Pri absencii záujmu a motivácie rodičov modifikovať postoje, názory môžu v rodine naďalej prevládať ich zaužívané vzorce správania, vplyvom ktorých nemusí dochádzať k žiaducim zmenám optimálneho napĺňania vývinových potrieb maloletých detí zo strany obidvoch rodičov, ale pokračovanie za daných okolností v poradenstve nemá ďalšie opodstatnenie.

19. Maloleté deti navštevovali materskú školu len pár dní v januári, N. od 17.1.2017 do 31.1.2017 a Q. do 26.1.2017, chodili čisté, upravené, ale veľkosť oblečenia nezodpovedala vzhľadu, veci boli malé, chýbali otepľovačky, rukavice, chodili v sprievode matky. Otec im dňa 6.3.2017 oznámil, že sa deti opäť nachádzajú v detskom domove. Mal. N. vyžadovala neustálu pozornosť učiteľky, chválenie, častý fyzický kontakt, postískanie, pri napomenutí reagovala trucom, neposlušnosťou, pri aktivitách bola pozorná, reagovala pohotovo. Q. je vnímavý, zapájal sa do edukačných aktivít, často krát vyrušoval, predvádzal sa, napomenutia ignoroval. Deti o zážitkoch z domu nerozprávali.

20. Z poslednej správy kolízneho opatrovníka mal súd preukázané, že rodinné, bytové a sociálne pomery rodiny ostávajú nezmenené, počas návštev boli rodičia motivovaní k prihláseniu detí k detskej pediatričke, do predškolského zariadenia a k absolvovaniu poradenstva. Spolupráca bola veľmi kolísavá a problematická, zlepšenie nastalo po požiadaní právneho zástupcu, aby sa s rodičmi porozprával za účelom zjednania nápravy. Takáto zmena nebola spontánna a úprimná, ale účelová a jej trvanie nebude dlhodobé. Otec prechováva vysokú mieru nedôvery voči svetu, ľuďom, je stabilný vo svojom názore, presvedčeníach, svojej pravde, nerád pripúšťa usmerňovanie druhými ľuďmi, čo predstavuje značnú bariéru v konštruktívnej komunikácii a vzájomnej spolupráci. Rodičia svoj podiel zodpovednosti za daný stav odmietajú, vinu pripisujú sociálnym pracovníčkam. Zabezpečili deťom poskytovanie zdravotnej starostlivosti s pediatričkou, ale za účelom nastavenia vhodnej domácej liečby ju navštívili až po dlhšom čase. Rodičia síce zabezpečili nástup do materskej školy, ale zanedbávaním stimulácie nedochádzalo k naplňovaniu ich vzdelanostného potenciálu a dochádzalo k ujme aj na ich intelektuálnom rozvoji.

21. Zo záznamu z pohovoru s rodičmi a deťmi dňa 16.11.2016 mal súd preukázané, že otec absolvovanie odborného poradenstva považuje za smiešne, účel bagatelizoval, má vlastné skúsenosti s výchovou svojich už dospelých detí. Bolo rodičom vysvetlené, že súčasné výchovné prostredie je málo podnetné,

deti nemajú v domácnosti priestor na hru, bytové podmienky sú veľmi obmedzujúce a nevhodné, deti sú neustále otcom zahriaknuté a napomínané, keď chcú prehovoriť. Vyjadrili sa, že škôlku riešiť nebudú, neoplatí sa ich tam dávať na polroka, lebo v marci 2017 idú na zápis do 1. triedy základnej školy. Tiež, že majú byť radi, že vôbec prišli a otec si bude určovať stretnutia a jeho lekárka mu potvrdí dôvod neúčasti. Nepáči sa mu, keď ho má poučovať niekto mladší a namietal, že návštevy bývajú neohlásené.

Deti počas rozhovoru kontrolovali či hlasno nerozprávajú, keď si to uvedomovali tak stíchli, aby ich otec za dverami nepočul. Uviedli, že matka im dala skoro všetky hračky do pivnice, lebo v byte nemajú dostatok miesta a ako predškolačníci by už nemali mať hračky, sú na to veľkí. Hrajú sa na posteli, ne zemi sa nemôžu, lebo mama musí aj chodiť. Keď otec spí, musia byť ticho. Dost' silno kričí, lebo po deťoch sa musí kričať a ako dôvod uviedli, že je to neposlúchnutie. Tiež ich dal kľáčať pri radiátore a keď Q. nekľáčal, dal mu facku po líci. Tiež ho otec viackrát zbil drevenou doskou po zadku. N. uviedla, že má hovoriť potichu, lebo to môže urobiť i teraz, keď budú hovoriť čo nemajú a by to počul a ak by to vedeli, dali by ich za trest kľáčať. Otec im povedal, že nemajú hovoriť, že ich viackrát zbil drevenou palicou.

Zo záznamu zo dňa 15.11.2016 z prieskumu v domácnosti mal sú zistené, že byt pozostáva z jednej miestnosti, ktorá slúži ako obývacia, spálňa a na trávenie voľného času detí. Je prepojená s kuchynským kútom, ktorý je predelený zásuvnými dverami, prechodový priestor je veľmi úzky, celá domácnosť pôsobí neúhľadne a neupratane. Spia v jednej miestnosti, Q. na hornom lôžku poschodovej postele, na dolnom otec a matka s maloletou na váľande. Postelňa bielizeň pôsobila zanedbaným dojmom, zapraná, okno bolo zakryté závesom, čím bol zamedzený prísun denného svetla.

22. Podľa správy detského domova sa deti na stretnutia s rodičmi tešia, Q. radosť prejavuje výraznejšie, dostanú vždy sladkosti, ovocie, niekedy hračku a oblečenie. Pre Q.

sú rodičia stále na prvom mieste, veľmi by sa chcel vrátiť domov, N. znáša odlúčenie lepšie, návštev sa tak veľmi nedožaduje. Kontakty sú uskutočňované iba na pôde domova, pobyty v domácom prostredí sa nerealizujú, v roku 2016 ich navštívili 10 krát. Maloletí sú od 15.5.2015 umiestnení v profesionálnej rodine, navštevujú materskú školu. Mal. N. je veselé, usmievané dievčatko, veľmi veľa rozpráva, stále kladie otázky, chce byť stredobodom pozornosti, často presadzuje svoju pravdu, žaluje na brata, aby bola ona pochválená a on potrestaný, nemá problém v komunikácii s dospelými, rýchlo nadväzuje kontakty aj s cudzími ľuďmi. V komunikácii s rovesníkmi má problém, nemá veľa kamarátok, lebo rada žaluje. Treba dohliadať na hygienu, ale v niektorých sebaobslužných činnostiach je samostatná. Má dobre rozvinutú krátkodobú pamäť, hrá sa s bábikami, spieva a tancuje. Prekonala len bežné detské choroby, zdravotný stav je dobrý. Mal. Q. je veselý, hravý a spoločenský, stále kladie otázky Prečo?, Načo to je?, Čo sa s tým robí?, je zvedavý, dychtivý za novými vedomosťami. Striedali sa u neho obdobia veľkého vzdoru, odmietania všetkého s obdobiami relatívneho pokoja. Keď sa mu niečo nepáči, vie sa rýchlo nahnevať, vtedy nadáva, rozhadzuje hračky, ničí oblečenie. Často sa háda so sestrou, lebo ho chce stále usmerňovať a jemu sa to nie vždy páči. Je samostatný, pri jedle narozhadzuje okolo seba, je priberčivý. Nemá problém v nadväzovaní komunikácie s neznámymi, prihovoriť sa, niekedy má problém s rešpektovaním autority, chce usmerňovať dianie, medzi deťmi si našiel kamarátov. Jeho zdravotný stav je dobrý, prekonal bežné detské ochorenia.

23. Z trestného spisu a konštatovania prokurátorky na pojednávaní vyplýva, že otcovi neboli uložené žiadne obmedzujúce opatrenia, napríklad povinnosť hlásiť sa probačnému a mediáčnému pracovníkovi, len povinnosť nahradiť mal. N. škodu, ktorú nespláca, nevie komu.

24. Rodičia sa druhého pojednávania, na ktorom súd rozhodol, nezúčastnili a súdu oznámili dôvod a to že sudca je opakovane Mgr. Marčeková. Potom v podaní na 6-tich stranách sú uvedené opakovane rôzne invetívy na sudkyňu, na predsedníčku súdu a na pracovníkov úradu práce. Ich právny zástupca uviedol, že odňatie detí na základe zmeňujúceho uznesenia odvolacieho súdu zo dňa 17.2.2017 otec veľmi ťažko niesol a viedlo k návratu prejavov voči dotknutým orgánom. Dôležité je, že zo žiadneho dôkazného prostriedku nevyplýva, že by bol ohrozený zdravý vývoj maloletých detí a že deti sú šikovné, hravé, priateľské, komunikatívne a pribojné a v prípade zlého rodinného prostredia by tieto charakteristiky boli iné, boli by trpiace traumami, zakríknutosťou, ustráchanosťou, ľakavosťou alebo nadmernou agresivitou, čo nepozoruje. Voľbu a výber výchovných opatrení ponechal na súde a bol by to dobrý základ do budúcej komunikácie s otcom, ak by sa deti vrátili do starostlivosti rodičov a bol by schopný znova podieľať sa na ich plnení. Na prvom pojednávaní otec nesúhlasil s odobratím detí, doma im je lepšie ako keď boli v domove a u pestúnov. Nemali plač pri odchode z domova, len ľútosť. Zmenila sa nálada, že deti majú doma. Matka chce mať

deti naďalej doma a bude o nich postarané, ich pomery sa nezmenili, ale od januára 2016 majú podanú žiadosť o pridelenie bytu v Martine.

25. Kolízna opatrovníčka zotrvala na nariadení ústavnej starostlivosti a vzhľadom na sociálne pomery rodičov navrhla určiť minimálne výživné. K návrhu sa pripojila i prokurátorka a poukázala najmä na skutočnosť, že ani v minulosti nariadenie výchovných opatrení nespĺnilo svoj účel, rodičia nezmenili svoje správanie. Sociálna pracovníčka domova

v prípade rozhodnutia o nariadení ústavnej starostlivosti žiadala určiť minimálne výživné. Deti boli v domove prvýkrát od 24.9.2014 do 12.10.2016 a druhýkrát sú od 2.3.2017.

Kolízna opatrovníčka ďalej uviedla, že deti boli navštíviť v domove, kde uviedli, že keď nepočúvali, tak na nich nakričali a mali ísť spať. Hrávajú sa samé so sebou alebo jeden s druhým. Rodičia ich často posielali samých na nákupy do Tesca a Lidla, nechodili s nimi von, lebo otca bolia labuše, matka chodí iba do večierky na chlieb. Počas sociálnych prieskumov našli väčšinou Q. v hornej časti posteľe, N. na ďalšej posteli vedľa poschodovej, Q. sa hral s malými autíčkami, ale otec ho vždy zahriakol, bol to normálny, nie rušivý zvuk. Keď sa N. nechcela obliecť, lebo jej bolo teplo, otec povedal, že na ňu serie, ak sa nechce obliecť. Tiež v novembri 2016 sa vyjadril pred deťmi, že keď prídu nabudúce, zbalí im ich a nech si ich zoberú, v ich psychike to môže vyvolať zmätok a strach z neistoty.

Sociálna pracovníčka uviedla, že deti rodičia doviezli do domova dobrovoľne, nikto ich nekontaktoval. Otec ostal sedieť v aute, prišli bez dokladov a náhradného oblečenia. Deti sa vrátili na tú istú skupinu a k tým istým ľuďom, nie sú v profesionálnej rodine, lebo dostali od otca list, že ich nemajú dávať, diktuje aj iné podmienky, kto má pracovať s deťmi, uráža a zase je to jeho správanie, je s ním ťažká spolupráca. Podľa psychologičky verbalizujú, že by radi išli naspäť k rodičom, v domove však pôsobia spokojne, navonok neprejavujú smútok z odlúčenia, dobre vychádzajú s vychovávateľmi, tešia sa zo spoločných aktivít. O rodičoch a rodinnom prostredí veľa nerozprávajú, niekedy akoby zámerne ignorujú otázky na túto tému, ak hovoria, tak v pozitívnom slova zmysle. Otcom im boli podané informácie, že počas týždňa budú v domove a na víkendy budú chodiť k rodičom.

26. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

27. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

28. Podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

29. Podľa § 30 ods. 3 Zákona o rodine rodičia majú právo použiť pri výchove dieťaťa primerané výchovné prostriedky tak, aby nebolo ohrozené zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývoj dieťaťa.

30. Podľa § 43 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine dieťa je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich.

31. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

32. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

33. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len náhradná osobná starostlivosť),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

34. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

35. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia neviedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

36. Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

37. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

38. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

39. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

40. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

41. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

42. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

43. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

44. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

45. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

46. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

47. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktorú sú zročné vždy na mesiac dopredu.

48. Podľa § 76 ods. 3 Zákona o rodine v prípade omeškania povinného s plnením výživného určeného rozhodnutím súdu, má oprávnený právo požadovať úroky z omeškania z nezaplatenej sumy podľa predpisov občianskeho práva.

49. Osobitným zákonom je zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých predpisov v platnom znení (ďalej len zákon), konkrétne § 2 písm. c), v ktorom sú určené sumy životného minima osobitne pre plnoletú fyzickú osobu, pre ďalšie spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu, pre zaopatrené nepľnoleté dieťa a pre nezaopatrené dieťa. Podľa § 5 ods. 1 tohto zákona sa sumy upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka, pričom podľa ods. 6 ich ustanoví opatrenie, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. S účinnosťou od 1.7.2013 je to opatrenie č. 186/2013 Z.z., 30% sa vypočítava zo sumy 90,42 Eur a predstavuje 27,13 Eur.

50. Podľa § 91 ods. 2 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v platnom znení ak súd nariadil nad maloletým dieťaťom ústavnú starostlivosť alebo mu uložil ochrannú výchovu, sústavne sleduje spôsob ich výkonu a najmenej dvakrát do roka hodnotí ich účinnosť. Na tento účel súd najmä vyžaduje pravidelné správy o maloletom dieťati od orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zariadenia, do ktorého bolo maloleté dieťa umiestnené, prípadne sleduje spôsob ich výkonu návštevami sudcu v zariadení, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

51. Podľa § 32 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v platnom znení orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately najmenej raz za šesť mesiacov predkladá súdu správu o účinkoch opatrení, ktoré boli prijaté na odstránenie dôvodov, pre ktoré bola nariadená ústavná starostlivosť, a informuje súd o možnostiach zrušenia ústavnej starostlivosti alebo zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti alebo o možnosti osvojenia. Ak je dieťa umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu na základe rozhodnutia o uložení výchovného opatrenia, sleduje orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately účel výchovného opatrenia tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol súd v rozhodnutí o jeho uložení, informoval súd o plnení účelu výchovného opatrenia.

52. Súd po dôslednom zvážení, komplexnom zhodnotení dokazovania, vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení a berúc do úvahy zistený a preukázaný skutkový stav rozhodol opätovne tak ako pôvodne na pojednávaní dňa 28.10.2015 a nariadil nad mal. N. a nad mal. Q. ústavnú starostlivosť s umiestnením v Detskom domove Necpaly, určil povinnosť detskému domovu a kolíznemu opatrovníkovi predkladať súdu správy o maloletých, matku i otca zaviazal platením minimálneho výživného mesačne počnúc dňom právoplatnosti rozsudku vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám Detského domova Necpaly a ďalších zariadení, do ktorých budú deti premiestnené. Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo počas konania najavo a za stavu v čase vyhlásenia.

53. Rodinné prostredie je jednoznačne najvhodnejšie prostredie pre riadnu výchovu detí, formovanie ich charakteru, hodnotového rebríčka a citového základu. Napriek tomu náš právny poriadok pozná aj náhradnú formu za rodinné prostredie a to je ústavná starostlivosť. Ide o výnimočné opatrenie súdu, veľký zásah do výchovného prostredia maloletého dieťaťa a krajné riešenie vzniknutej situácie rozdeľujúce rodinu, ku ktorému môže súd pristúpiť len pri naplnení zákonných predpokladov. Možno ju nariadiť ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, lebo jeho výchova je ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave, nezabezpečili požadovaný výsledok a vo vzťahu k deťom neboli úspešné. Vážne ohrozenie výchovy v sebe zahŕňa reálnu možnosť vážneho narušenia výchovy v dôsledku zlého a nevyhovujúceho rodinného prostredia, v ktorom dieťa vyrastá, nedostatku mravnej a výchovnej spôsobilosti, osobnej zrelosti rodičov, negatívneho správania voči dieťaťu, vystavovaniu násilia a zlého zaobchádzania, nedostatku citového zázemia, nezvládnutia výchovy, neposkytnutia ani základných materiálnych podmienok. V takomto prípade vstupuje do popredia práve povinnosť štátu cez orgány sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže, obce a sudy pokúsiť sa vytvoriť mechanizmy na obnovu riadneho rodinného prostredia maloletého dieťaťa, ktoré nebude

vykazovať nedostatky takej intenzity, ktoré by viedli k narušeniu jeho telesného, citového, rozumového a mravného vývoja a vytvoriť podmienky vedúce k ochrane rodinného života, pričom určený a vykonaný zásah štátu vo vzťahu k zamýšľanému cieľu musí preferovať a viesť k ochrane záujmov maloletých detí.

54. V starostlivosti o maloleté deti T., N. P. Q. súd potom ako mu vec bola vrátená na ďalšie konanie, postupoval v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu. Maloleté deti neodkladným opatrením odovzdal do dočasnej osobnej starostlivosti rodičom, aby zabezpečovali ich každodennú starostlivosť a uspokojovanie ich potrieb, čo sa stalo dňa 12.10.2016. Ďalej zabezpečil povinnosti štátu cez nariadenie dvoch výchovných opatrení ako predpokladu smerujúcemu k zaisteniu riadnej výchovy, a to uloženie povinnosti rodičom podrobiť sa sociálnemu a odbornému psychologickému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin a určenie dohľadu nad výchovu maloletých.

55. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny si začal plniť úlohy v rámci nariadených výchovných opatrení, ale rodičia svojim prístupom ich účel bagatelizovali, formálne ich rešpektovali, ale vnútorne sa s nimi nestotožnili. Preukazuje to správa psychologičky V.. Ď.. Otec sa považuje za osobu, ktorá všetko vie a jeho spôsob života je správny, musí sa mu každý prispôbiť a takto vychoval už svoje dospelé deti. Bohužiaľ, je to len jeho prístup a spôsob života, ktorému sa plne podriadila matka maloletých detí, ktorá nedokáže prejaviť svoj názor a vo všetkom rešpektuje správanie manžela. Potom nie je dôvodné v pomoci rodičom súdom nariadenými výchovnými opatreniami pokračovať a dôležité je zabezpečiť ochranu maloletých, čo súd zabezpečil nariadením ústavnej starostlivosti. Prijaté výchovné opatrenia, ktorých neprítomnosť bola dôvodom zrušenia pôvodného rozhodnutia, nepriniesli očakávaný výsledok, rodičia nie sú ochotní pracovať na zmene svojho správania, ktorým by vytvorili správny a najmä citový prístup k svojim deťom.

56. Rovnako neurobili nič preto, aby zlepšili bytové a materiálne podmienky maloletým tak, aby mohli vyrastať v primeraných podmienkach, ktoré by zabezpečili ich prirodzený vývin. Nedokázali im ani zabezpečiť predškolskú prípravu, ktorá je pre začatie plnenia povinnej školskej dochádzky nevyhnutná a potrebná, aj tu sa správali sebecky. Je prirodzené, aby deti vo veku 5. rokov mali ešte hračky, ale podľa otca sú už na to veľkí a tak ich majú odložené v pivnici; je to správne? Nie je prirodzené, aby deti v ich veku kontrolovali svoje správanie, aby sa otec nehneval a nedal im trest. Súd nepochybuje o tom, že rodičia svoje deti majú rady, ale ich láska nie je správna, svojim správaním im ubližuje. Pokiaľ si to neuvedomia, je ústavná starostlivosť dôvodná, sú preukázané a naplnené jej zákonné predpoklady. Bohužiaľ, otcovi v rámci trestného konania, ktorým bol uznaný za vinného za úmyselné ublíženie na zdraví svojej X-ročnej dcéry, pri ktorom použil na potrestanie hokejku a spôsobil jej vážne následky, neboli uložené okrem podmieneného trestu a povinnosti nahradiť jej škodu (doteraz v tomto smere nič neurobil) žiadne ďalšie tresty alebo obmedzenia, ktoré by mohli napomôcť celkovej zmene jeho postojov a správania, ktoré by neohrozovalo maloleté deti.

Rodičia počas celého konania prejavili len minimálnu snahu na to, aby zmenili svoje správanie, ktoré by bolo správne pre výchovu ich maloletých detí, to čo robia je správne a nikto im nebude určovať ako sa majú správať a robiť vo vzťahu k deťom. Potom nemajú žiadne právo svoje deti vychovávať a je dôvodné túto povinnosť ponechať niekomu inému.

57. Pri určovaní výšky výživného súd vychádzal najmä z možností, schopností a majetkových pomerov rodičov a určil ho len v minimálnej výške počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Obidvaja rodičia sú poberatelia invalidného dôchodku, ich pracovná schopnosť je obmedzená na 50%. Matka vôbec nepracuje, je vyučená záhradníčka, počas konania neurobila nič preto, aby si našla prácu, hoci len na obmedzený pracovný čas, nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Otec pracuje nepravidelne na dohodu a určite sú schopní za primeraných podmienok pracovať a príjmom zlepšiť svoju finančnú situáciu a tým napríklad zlepšiť bytové podmienky, ktoré sú obmedzené a nevyhovujúce. Je pravda, že matka má podanú žiadosť o pridelenie bytu z marca 2016, ale do októbra 2016 sa nebola informovať, predtým o pridelenie žiadali rodičia v roku 2009. Minimálne výživné po 27,13 Eur na každé maloleté dieťa musí platiť každý rodič bez ohľadu na svoje možnosti a schopnosti.

57. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 zákona C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 23 ods. 2 C.m.p.

- konanie vo veciach starostlivosti o maloletých podľa § 111 a nasl. C.m.p.) a nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 362 Civilného sporového poriadku - ďalej len C.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 C.s.p. - ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 C.m.p.).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 C.m.p.).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 C.m.p.).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. C.m.p.).